

REPÚBLICA DEL SÀHARA OCCIDENTAL: UNIÓ DE TREBALLADORS D'EDUCACIÓ I ENSENYAMENT I FORMACIÓ SAHRAUÍS

Per Unió de Treballadors d'Educació i Formació Sahrauís

El sistema educatiu sahrauí contempla les aspiracions i particularitats socials i culturals del poble sahrauí i aspira a la formació d'unes generacions de ciutadans actius i capaços de jugar el rol cultural, econòmic i social que els correspongui de la millor manera a partir de la preservació dels trets tradicionals i culturals i, a la vegada, estar a l'alçada dels avenços de la ciència i la tecnologia.

A partir d'aquestes bases es va establir un programa que persegueix:

- Desenvolupar la personalitat del nen sense discriminació social, ètnica o de gènere per a adquirir els coneixements de la ciència i la tecnologia.
- Fomentar valors socials com la justícia, la solidaritat, l'ajuda a l'altre, la coherència, la presa d'iniciativa i la disponibilitat de servir la societat.
- Fomentar l'amor al treball, la productivitat i l'autogestió.
- Fomentar valors culturals i universals, el maneig de les noves tecnologies, la cura i la protecció del medi ambient, l'acceptació de les altres cultures i civilitzacions, el respecte dels drets humans, la defensa dels drets del nen i la seva protecció dels conflictes bèl·lics i abusos sexuals i laborals segons les lleis internacionals.
- Fomentar els valors de patriotisme i sentiments d'amor cap a la pàtria.

L'educació és una eina d'emancipació no només contra les limitacions del desenvolupament, sinó també de la dominació dels pobles i les nacions.

Cal destacar que en els 43 anys d'exili no s'ha registrat cap pràctica o violació infantil, i l'aprovació del reglament escolar des de fa dues dècades ha contribuït a la protecció dels menors i la conservació dels seus drets.

L'escolarització de tots els nens i nenes a partir dels tres anys en les distintes etapes escolars com s'estableix a la Constitució sahrauí (l'article 25 estableix el caràcter obligatori i gratuït de l'ensenyament primari i secundari en assenyalar que "Tot ciutadà té dret a l'educació i a l'atenció sanitària").

Es presta una especial atenció a la infraestructura educativa (educació preescolar, educació primària) i es procedeix a la introducció sostenible de l'educació secundària i la planificació del segon cicle d'aquesta.

Les principals dificultats amb què s'enfronta el sistema educatiu sahrauí radiquen en:

- La dificultat fonamental de l'entorn rau en la seva particularitat pel fet de no ser rural, ni semi-rural ni urbà.
- La pobresa del medi i la impotència de la institució en dotar al nen de les necessitats pedagògiques, nutricionals i sanitàries.
- La particularitat de l'etapa transitòria afecta tot tipus de planificació i impedeix el control del factor temps o període.
- Les conseqüències de la situació inestable derivada de la llarga espera de l'aplicació del pla de pau de l'ONU.

L'escola s'ha convertit en un espai de conflicte entre els oficials de policia marroquins i els estudiants sahrauís.

Com a conseqüència d'això:

La majoria de les instal·lacions educatives estan deteriorades (plataformes, parets, teulades) ja que en un primer moment estaven previstes per a un període provisional curt. Aquest període s'ha perllongat a més de quatre dècades. És la primera necessitat manifestada pel personal educatiu, ja que la seguretat de docents i infants en depèn.

La manca d'espai en les institucions a causa del creixement de la població infantil. El nombre excessiu d'estudiants a les aules i la llunyania de les institucions fa que només el 15% dels alumnes de preescolar estigui escolaritzat.

La manca d'instal·lacions d'esbarjo, oci i animació tals com biblioteques, tallers d'aprenentatge, camps esportius, sales de joc i la manca d'instal·lacions de servei.

La inadequada situació de les aules per la manca d'electricitat fins fa poc, i encara ara a la wilaya d'Aaiun, ha privat els nens de l'ús de laboratoris i de l'accés a la informàtica...

Una gran necessitat d'equipament i mobiliari escolar (cadires, taules, armaris, pissarres, escriptoris, així com accessoris de menjador, cuines escolars i dormitoris en els internats).

La manca de material escolar, ja que només està cobert el 58% de les necessitats.

La manca de material escolar per a laboratoris, biblioteques escolars i material audiovisual i informàtic en els centres escolars.

Tot això fa que les escoles siguin un lloc inadequat per a l'estudi (il·luminació deficient, nombre de persones, manca de mitjans...).

Per altra part, moltes famílies opten per no enviar els fills a estudiar secundària en els internats o a l'estranger a causa de les seves edats primerenques (11, 12 anys), el llarg període que passen fora de casa i/o la impossibilitat de cobrir-los les necessitats exigides (roba, calçat, despeses...).

L'acumulació d'una sèrie de factors ha estat fins fa poc la causa principal del descens de la proporció d'aprovat i l'abandonament escolar. D'entre aquests es destaquen els següents:

- La inadaptació al medi escolar per part de l'alumnat, i quan no la fòbia escolar primerenca, a causa de la manca de motivació, animació, activitats de reforç, oci... com a conseqüència d'un ensenyament passiu basat en la instrucció més bé teòrica que pràctica per la manca de mitjans.

Últimament, aquest fenomen s'ha reduït gràcies a l'estabilitat del pla d'estudis, la conscienciació de les famílies i l'aplicació del mètode d'ensenyament a través de les competències...

- El baix nivell cultural i formatiu del professorat a causa de la poca experiència i el curt període de formació inicial, el 88% del qual està compost per dones. Si bé es nota una milloria gradual en el rendiment del personal docent.

S'hauria de garantir la continuïtat d'un programa intensiu de formació permanent per a millorar el rendiment dels usuaris de l'educació en els períodes lectius i de vacances.

- El caràcter no remunerat de la tasca docent i la manca d'uns incentius que puguin motivar el personal educatiu a seguir en el camp de l'educació, cosa que dona lloc al fenomen de l'emigració. L'etapa transitòria ha originat necessitats que van causar l'abandonament del camp educatiu per part de molts docents.

Per a solucionar-ho s'hauria de garantir un salari mensual mínim (100 euros) per al personal de l'educació, com també millorar les condicions d'estada i treball del personal de l'ensenyament: dotar les escoles de frigorífics i aparells d'aire condicionat per a l'estiu, en què s'assoleixen temperatures extremadament altes.

* La manca de material escolar bàsic com el llibre de text i mitjans bibliogràfics auxiliars, material di-

dàctic, mobiliari i equipaments incideixen de manera negativa en l'assoliment dels objectius en matèria d'educació.

S'hauria de dotar els centres d'educació preescolar de joguines i material didàctic i recreatiu.

Pel que fa als centres educatius d'ensenyament primari, cal garantir el material escolar bàsic així com els equipaments per als laboratoris científics i laboratoris lingüístics, equips informàtics, material d'edició, mitjans didàctics, taules i cadires, material esportiu, audiovisual i bibliogràfic a cada centre escolar.

Quedaria pendent dotar els centres educatius d'ensenyament secundari d'armaris, guarda-roba, altres accessoris de dormitori; i posar en marxa una sala informàtica a cada centre.

- Les mancances físiques influeixen en el rendiment escolar, per la qual cosa s'haurien de promoure programes de nutrició i alimentació en horaris escolars i programes d'assistència sanitària que contribueixin al desenvolupament físic del menor.

De la mateixa manera, donar importància a l'animació i a l'educació física pel seu rol en el comportament dels infants i en el desenvolupament de la seva personalitat.

Escola saharauí d'Art. Fotografia de Valeria Saccone.

Només amb l'enfortiment del paper dels docents, la família i les institucions de la comunitat civil, associacions de pares i mares, treballadors socials en col·laboració amb les institucions públiques i l'ajuda internacional es podrà avançar per a la contribució en el desenvolupament i la promoció dels programes educatius.

L'ocupació marroquina continua desafiant la comunitat internacional i les resolucions de l'ONU durant més de quatre dècades de política d'ignorància i empobriment des de 1973. S'ha d'aplicar sobre el terreny i obligar l'ocupació marroquina a inclinar-se davant la legitimitat internacional.

Si bé es posa l'èmfasi en que l'educació no és només una necessitat humana que eleva les nacions, sinó que és important com un motor social que contribueix a la promoció o al canvi de les relacions de classes social, i eleva les seves aspiracions. L'educació per als sahrauís és un dels circuits més importants de la lluita contra l'ocupació marroquina pel fet d'afirmar la identitat cultural d'aquest poble. L'educació és una eina d'emancipació no només contra les limitacions del desenvolupament, sinó també de la dominació dels pobles i les nacions.

L'educació en el desert és part de la terra en què s'està produint un conflicte entre la potència ocupant i les forces d'alliberament i una forma de resistència

per a contrarestar el control simulat, malgrat la dispersió, repressió, desplaçament i pèrdua de fronteres; cosa que cal emfatitzar en tots els fors internacionals i la UNESCO ha de prendre la iniciativa de seguir una política. Silenci i impotència davant les pràctiques marroquines pel que fa a l'educació en les parts ocupades del Sàhara Occidental; el cas requereix calma i fermesa davant l'estat de dispersió educativa amb les distintes formes de repressió i ignorància que s'ha creat i com s'ha perseguit els sahrauís.

El nivell d'educació sahrauís, com altres àrees de la vida en els territoris ocupats, s'ha vist afectat per la política destructiva de l'ocupant marroquí; i fins i tot la política no és lluny del pati de l'escola en els territoris ocupats, ja que les escoles s'han convertit en un centre de conflicte entre els oficials de policia marroquins i els estudiants sahrauís. Els joves escriuen graffiti i són arrestats, colpejats i martiritzats, com és el cas de l'estudiant Adnan Rahali, així com també alguns mestres.

Problemes d'educació en els territoris ocupats

Discutim algunes de les condicions de l'educació en els territoris ocupats i aclarim l'impacte d'aquestes condicions en la vida dels sahrauís en la part ocupada, i això com a conseqüència de les següents polítiques:

1. Violació contínua d'escoles i pràctiques d'atemorir els estudiants i difondre el terror entre ells i convertir algunes escoles en estacions polítiques per a alguns partits marroquins.

2. Es permet als partits marroquins pronunciar els seus discursos dintre de la institució sota una cobertura cultural com el que va passar el 20014 amb el partit "Independència", que va portar a terme campanyes dintre de la secundària.

3. La pràctica del sabotatge per part de les autoritats marroquines, cosa que significa ignorar els estudiants i obligar-los a descuidar l'educació a causa de les interrupcions contínues.

4. Per al curs, especialment la història, l'ocupació marroquina va comercialitzar la seva propaganda personal i hi ha lliçons des del primer any preparatori fins al batxillerat de l'anomenada "restauració de la integritat territorial del Regne". Un fet que significa passar una certa ideologia política seriosa i sistemàtica.

5. L'abandonament de les escoles i l'enfocament de les autoritats marroquines en interrompre l'educació i obstaculitzar-la, cosa que va conduir a una disminució de la capacitat de les escoles per a acomodar-se i una escassetat d'aules, amb un amuntegament permanent d'alumnes a les aules, amb les dificultats conseqüents d'assistència a classe i efectes negatius a la seva psicologia.